

JAMIYATDA MILLATLARARO TOTUVLIK VA DINLARARO BAG‘RIKENGLIK MUHITINI MUSTAHKAMLASH

Mengqobilov Azizbek

Nizomiy nomidagi TDPU Tarix fakulteti Milliy g‘oya, ma’naviyat
asoslari va huquq ta’limi yo‘nalishi 303-guruh talabasi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada jamiyatda millatlararo totuvlik va dinlararo bag‘rikenglik muhitini mustahkamlashga oid fikr yuritilgan. Bunda Konstitutsiya, Taraqqiyot strategiyasi va boshqa qo‘llanmalardan foydalanilgan.

Kalit so‘zlar: Millatlararo totuvlik, diniy bag‘rikenglik.

Keyingi yillarda davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri – jamiyatda millatlararo totuvlik va bag‘rikenglikni ta’minlash, do‘stlik muhitini va ko‘p millatli katta yagona oila tuyg‘usini mustahkamlash, yoshlarni Vatanga muhabbat va sadoqat, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat bilan qarash ruhida tarbiyalash, xorijiy mamlakatlar bilan madaniy-ma’rifiy aloqalarni kengaytirishga yo‘naltirilgan keng miqyosdagi ishlar amalga oshirildi.

Prezidentimiz SH.M.Mirziyoev ta’kidlaganidek, “O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining qoidalari turmushga faol tatbiq etilmoqda, bu qoidalar O‘zbekiston Respublikasining fuqarolari millatidan qat’i nazar O‘zbekiston xalqini tashkil etishini, shuningdek, O‘zbekiston Respublikasi o‘zining hududida yashovchi millat va elatlarning tili, urf-odati va an’analariga hurmat bilan munosabatda bo‘lishini, ularni rivojlantirish uchun shart-sharoitlar yaratilishini e’lon qiladi va kafolatlaydi”.

Chindan ham, O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining Muqaddimasida O‘zbekiston xalqi ushbu Konstitutsiyani, jumladan, “fuqarolar tinchligi va milliy totuvligini ta’minlash maqsadida” qabul qilgani alohida ta’kidlangan. Shu ma’noda, Asosiy Qonunimiz – biz uchun nafaqat muhim hayotiy qo‘llanma, balki g‘urur-iftixor, kerak bo‘lsa, ushbu zaminda istiqomat qilayotgan, jinsi, irqi, millati, tili, dinidan qat’i nazar, barcha insonlar uchun mustahkam bir huquqiy himoya hisoblanadi.

Konstitutsiyamizning 4-moddasida O‘zbekiston Respublikasining davlat tili o‘zbek tili ekani mustahkamlangani barobarida, O‘zbekiston Respublikasi o‘z hududida istiqomat qiluvchi barcha millat va elatlarning tillari, urf-odatlari va an’analari hurmat qilinishini ta’minlashi, ularning rivojlanishi uchun sharoit yaratishi qayd etilgan. Shu asosda hozirgi vaqtda mamlakatimiz ta’lim muassasalarida o‘qish 7

tilda olib borilayotgani, gazeta va jurnallar 10 dan ortiq tilda chop etilayotgani, tele-radio ko'rsatuvlari va eshittirishlari esa 12 tilda efirga uzatilayotgani juda muhimdir.

Bundan tashqari, Taraqqiyot strategiyasining **74-maqsadi “Jamiyatda millatlararo totuvlik va dinlararo bag'rikenglik muhitini mustahkamlash”ga bag'ishlangan. Unga ko'ra:**

Milliy madaniy markazlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash tizimini yanada takomillashtirish.

Millatlararo munosabatlar sohasida O'zbekiston Respublikasi davlat siyosati konsepsiyasining izchil amalga oshirilishini ta'minlash.

Turli millat yoshlari uchun qo'shimcha qulay shart-sharoitlar yaratish, ularda fuqarolik burchini anglash, vatanparvarlik, bag'rikenglikka asoslangan millatlararo muomala madaniyatini yuksaltirish.

Xorijiy tillarda faoliyat yuritayotgan hamda millatlararo munosabatlar sohasida davlat siyosatini yoritayotgan ommaviy axborot vositalarini davlat tomonidan qo'shimcha qo'llab-quvvatlash choralarini ko'rish.

Xorijiy mamlakatlar bilan do'stlik aloqalarini rivojlantirish maqsadida do'stlik jamiyatlari faoliyatini takomillashtirishga oid ishlar izchil amalga oshirilmoqda.

Bu esa, millatlararo totuvlik hamda diniy bag'rikenglik muhitini mustahkamlash mamlakatimizda olib borilayotgan islohotlarning uzviy qismi ekanligini yana bir bor tasdiqlaydi.

Ta'kidlash joizki, demokratik jamiyat taraqqiyoti yo'lida qilinayotgan bugungi islohotlar insonning tafakkuri, aqliy salohiyati va ma'naviy boyligini ko'tarish bilan birgalikda, uning amaliy faolligi, ijodiy imkoniyatlarini rivojlantirishga qaratilgan. Shunday ekan, ijtimoiy barqarorlikka erishish uchun bugungi shiddat bilan taraqqiy etib borayotgan globallashtirish jarayonida har tomonlama, ham ma'nan, ham jismonan sog'lom shaxsni tarbiyalamoqchi ekanmiz, ularni bag'rikenglik g'oyalari asosida ta'lim-tarbiya topishiga xizmat qiluvchi jamiyatni barpo etishimiz kerak. Chunki, kishilarning dunyoqarash, fikrlash tarziga asoslanuvchi murakkab hodisa bo'lmish millatlararo munosabatlarning holati va rivojlanishi ko'p jihatdan mamlakat aholisining bag'rikenglik darajasiga bog'liqdir.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “Millatlararo munosabatlar va xorijiy mamlakatlar bilan do'stlik aloqalarini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi Farmoni jamiyatda barqarorlik, tinchlik va totuvlikni ta'minlash, fuqarolar ongida katta, ko'p millatli yagona oilaga mansublik tuyg'usini mustahkamlash, milliy madaniy markazlar va do'stlik jamiyatlari faoliyatini har tomonlama qo'llab-quvvatlash va yanada rivojlantirish, xorijiy mamlakatlar bilan madaniy-ma'rifiy aloqalarni kengaytirishga qaratilgan.

Konstitutsiyaviy kafolatlar jinsi, irqi, millati, tili, dini, ijtimoiy kelib chiqishidan qat'i nazar, fuqarolarga jamoat va davlat qurilishida ishtirok etishni ta'minlaydi. Ta'kidlash joizki, O'zbekiston Respublikasining millatlararo va konfessiyalararo totuvlikni o'rnatish siyosati Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasi va boshqa xalqaro huquqiy-me'yoriy hujjatlarga to'la mos keladi hamda millatlararo totuvlik va diniy bag'rikenglikni ta'minlash O'zbekistonning zamonaviy davlat sifatida taraqqiyot strategiyasining ajralmas qismi hisoblanadi.

Xulosa o'rnida ta'kidlash joizki, mamlakatimizda millatlararo totuvlik va diniy bag'rikenglik sohasida ijobiy va o'zaro hurmatga asoslangan muhitni mustahkamlash borasida olib borilayotgan islohotlar natijasida millatlararo va dinlararo munosabatlarning yangi modeli yaratildi. Yangi modelni o'ziga xosligi millatlararo totuvlik va diniy bag'rikenglikka tahdid soluvchi turli xavflarga, jumladan axborot ko'rinishdagi kiberxavflarga qarshi kompleks chora-tadbirlarni o'z ichiga qamrab olgani bilan ahamiyatlidir [8; 9]. Ushbu model turli millat va din vakillari o'rtasidagi millatlararo va dinlararo muloqot, konstruktiv yondashuv va barcha fuqarolarning qonun oldida tengligiga asoslanadi. Shu ma'noda, so'nggi yillarda O'zbekistonda millatlararo munosabatlar va diniy bag'rikenglik sohasida amalga oshirilgan keng ko'lamlı islohotlar mamlakatda ushbu sohalarda yangicha yondashuv va strategik maqsadni birlashtirgan tizim shakllanishiga xizmat qildi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI: (REFERENCES)

1. Taraqqiyot strategiyasi.
2. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.
3. oriens.uz.
4. insonhuquqlari.uz.